

Białoruś w dyskursie naukowym

LINGWISTYKA, SOCJOLOGIA, POLITOLOGIA

Monografia wydana z okazji
60-lecia Katedry Białorutenistyki UW
i 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego

Katedra Białorutenistyki
Wydział Lingwistyki Stosowanej
Uniwersytet Warszawski

Кафедра беларусістыкі
Факультэт прыкладной лінгвістыкі
Варшаўскі ўніверсітэт

Department of BelurAsian Studies
Faculty of Applied Linguistics
University of Warsaw

Białoruś w dyskursie naukowym

LINGWISTYKA, SOCJOLOGIA, POLITOLOGIA

Беларусь у навуковым дыскурсе

ЛІНГВІСТЫКА, САЦЫЯЛОГІЯ, ПАЛІТАЛОГІЯ

Belarus in Scientific Discourse

LINGUISTICS, SOCIOLOGY, POLITICAL SCIENCE

Redakcja / Рэдакцыя / Edited by

Radosław Kaleta

Warszawa 2017

Recenzenci

prof. dr hab. Zofia Abramowicz – Uniwersytet w Białymstoku
dr hab. Nina Barszczewska – Uniwersytet Warszawski
dr hab. Ewa Golachowska – Polska Akademia Nauk
dr hab. Helena Pocietchina – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
dr hab. Joanna Getka – Uniwersytet Warszawski
doc. dr Veranika Kurtsova – Narodowa Akademia Nauk Białorusi
dr Agnieszka Goral – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
dr Pavel Usov – badacz niezależny

Korekta tekstów w języku angielskim

dr Anna Rędzioch-Korkuz

Projekt graficzny okładki, skład i łamanie

Ekaterina Kaleta

Wydawca

Katedra Białorutenistyki Uniwersytetu Warszawskiego
ul. Szturmowa 4, 02-678 Warszawa

Druk i oprawa

Sowa Sp. z o.o.
ul. Raszyńska 13, 05-500 Piaseczno

Nakład 120 egz.

Printed in Poland

© Copyright by the Authors, Editor and Katedra Białorutenistyki UW, 2017

ISBN 978-83-60951-24-8

Spis treści / Змест

WSTĘP / УВОДЗІНЫ

RADOSŁAW KALETA Białoruś w dyskursie naukowym w roku jubileuszowym białorutenistyki	11
---	----

SOCJOLINGWISTYKA, SOCJOLOGIA / САЦЫЯЛІНГВІСТЫКА, САЦЫЯЛОГІЯ

ELŻBIETA SMULKOWA Omówienie wieloautorskiej pracy <i>Tożsamości zbiorowe Białorusinów</i>	37
ЭВА ГАЛАХОЎСКА Каталікі ў Беларусі. Пакаленчыя перамены і іх інтэрпрэтацыі.....	61
REGINA PILPAPIČIŪTĖ-GUGAŁA „Pa białarusku u polskam kaściele”? – wprowadzenie języka białoruskiego do sfery <i>sacrum</i> na pograniczu litewsko-białoruskim	77
ГАННА ЖАБРОЎСКАЯ Моўная сітуацыя беларускай вёскі на беларуска-літоўска- польскім памежжы.....	91
СИОРИ КИЁСАВА Правовой статус белорусского языка как государственного в языковом законодательстве постсоветской Беларуси.....	119
KATARZYNA WASZCZYŃSKA Spojrzenie na współczesną Białoruś na łamach „Regard sur l’Est”	133
ALENA IGNATOVITCH Адукацыйная дзейнасць у Рэспубліцы Беларусь: міжкультурны кантэкст	167
СВЯТЛАНА КУЛЕШ Беларуская моладзь на сучасным этапе грамадскага развіцця.....	177

FONETYKA I FONOLOGIA / ФАНЕТЫКА І ФАНАЛОГІЯ

IRENA SAWICKA Inne spojrzenie na system fonologiczny języka białoruskiego.....	189
АЛЕНА ПАЦЕХІНА Беларуская фанетыка ў тыпалагічных даследаваннях апошніх гадоў	205
ЗІНАІДА ПАХОЛОК Фонический компонент белорусской паремиологии.....	225

HISTORIA JĘZYKA / ГІСТОРЫЯ МОВЫ

ОКСАНА НИКА Языковой узус <i>Отпису</i> клирика Острожского	241
--	-----

JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA / МОЎНАЯ КАРЦІНА СВЕТУ

- JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA
Badania językowego (białoruskiego) obrazu świata w ramach
seminarium EUROJOS 259

DIALEKTOLOGIA / ДЫЯЛЕКТАЛОГІЯ

- MIROSLAW JANKOWIAK
Polonizmy leksykalne w gwarach białoruskich
na Łotwie 281
- ВЕРА АСТРЭЙКА
Полацка-мінская група гаворак у сістэме структурна-
тэрытарыяльных адзінак беларускай мовы 301
- КАЦЯРЫНА КАНЧЭЎСКАЯ
Да пытання даследавання дыялекталагічнай спадчыны
Гродзеншчыны 315
- LIUBOU PADPORYNAVA
Semantyka morfemu rdzeniowego *koz- w składzie białoruskich
dialektalnych nazw roślin 337

ONOMASTYKA / АНАМАСТЫКА

- АЛЕГ КОПАЧ, КАЦЯРЫНА КІРАВА
Стандартызацыя геаграфічных назваў беларусі: гісторыя
і сучасны стан 347
- ВОЛЬГА ТРАЦЯК
Семантычная апазіцыя верх – ніз у айконімах польска-
беларускага памежжа, матываваных апелятыўнай лексікай 369

WSPÓŁCZESNY JĘZYK LITERACKI / СУЧАСНАЯ ЛІТАРАТУРНАЯ МОВА

- RADOSŁAW KALETA
O niektórych tendencjach w funkcjonowaniu współczesnej
białoruszczyzny 389

POLITOLOGIA / ПАЛІТАЛОГІЯ

- FILIP URBAŃSKI
Aktywność Republiki Białoruś na rzecz rozwiązania konfliktu
we wschodniej Ukrainie 411

INFORMACJE O AUTORACH / ЗВЕСТКІ ПРА АЎТАРАЎ 429

Content

INTRODUCTION

- RADOSŁAW KALETA
Belarus in Scientific Discourse in the Anniversary Year
of Belarusian Studies 11

SOCIOLINGUISTICS, SOCIOLOGY

- ELŻBIETA SMULKOWA
Summary of the Multi-Authored Monograph *Tożsamości zbiorowe
Białorusinów* 37
- EWA GOLACHOWSKA
Catholics in Belarus: Generational Changes and Different Ways of
Describing Them 61
- REGINA PILPAVIČIŪTĒ-GUGAŁA
Pa bielarusku u polskam kaściele? Introducing Belarusian to
the Sphere of Religion within the Lithuanian-Belarusian Borderland 77
- ANNA ŹEBROWSKA
Linguistic Situation of the Belarusian Countryside on the Belarusian-
Lithuanian-Polish Borderland 91
- SHIORI KIYOSAWA
Legal Status of Belarusian as a State Language in Language Laws
of Post-Soviet Belarus 119
- KATARZYNA WASZCZYŃSKA
Contemporary Belarus as Presented in *Regard sur l'Est* 133
- ALENA IGNATOVITCH
Educational activity in the Republic of Belarus: intercultural context 167
- SVETLANA KULESH
Belarusian Youth at the Present Stage of Social Development 177

PHONETICS & PHONOLOGY

- IRENA SAWICKA
A Different Perspective on the Phonological System of the Belarusian
Language 189
- HELENA POCIECHINA
Phonetics of the Belarusian Language in Recent Typological
Studies 205
- ZINAIDA PAHOŁOK
The Phonic Component of Belarusian Paremiology 225

HISTORY OF LANGUAGE

- OKSANA NIKA
Language Usage of Kliryk Ostrozkyy' *Otpis* 241

LINGUISTIC IMAGE OF THE WORLD

- JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA
Research into the Linguistic Image of the World (with Respect to
Belarusian) in the Light of the Project “Cultural and Linguistic Image
of the World of Slavs from a Comparative Perspective” 259

DIALECTOLOGY

- MIROSLAW JANKOWIAK
Lexical Polonisms in Belarusian Language Varieties in Latvia 281
- VERA ASTREJKA
Polotsk-Minsk Group of Dialects in the System of Structural
and Territorial Units of the Belarusian Language..... 301
- KATARZYNA KONCZEWSKA
Some Aspects of the Studies of the Grodno Region Dialects
Heritage..... 315
- LIUBOU PADPORYNAVA
Semantics of the Root-Morpheme **koz-* in Belarusian
Dialectal Phytonyms 337

ONOMASTICS

- ALEH KOPACH, KATSIARYNA KIRAVA
Standardization of Geographical Names of Belarus: History
and Current Status..... 347
- VOLHA TRATSIK
Semantic Analysis of the Relation “Upper-Lower” in Oiconyms
of the Polish-Belarusian Borderland Derived from Common Nouns..... 369

CONTEMPORARY LITERARY LANGUAGE

- RADOSŁAW KALETA
Some Aspects of Contemporary Belarusian 389

POLITICAL SCIENCE

- FILIP URBAŃSKI
Actions Undertaken by the Republic of Belarus to Resolve
the Conflict in Eastern Ukraine..... 411

- ABOUT THE AUTHORS 429